

VI. Антропологија, Демографија, Етнографија и Социологија; VII. Регионална Географија и VIII. Историјска Географија, Историја Географије и Настава Географије). Поред тога извршен део времена посвећен је разгледању историјско-етнографских и природњачких музеја, Ботаничког Врта а нарочито картографских радова Војно-географског Института. Сутрадан, 7. јуна, Конгрес је одржан у Вилни. У овом географски и етнички интересантном граду далеко на Западу Европе очувани су многи трагови оријенталских утицаја. Човека изненаде поред европских и уске и вијугаве улице са оријенталским кућама и чаршијом. Вилна је била некад главно трговачко стовариште западно-европских земаља за трговину са Оријентом. У њој се још и данас одржала оаза муслиманског становништва поред великог броја Јевреја. После пријема на Универзитету и информативних предавања о положају, развоју и улози Вилне у историји Пољске, приређено је неколико екскурзија у околину вароши (морфолошка, етнографска, фитогеографска). После подне одржане су седнице секција.

Из Вилне се путовало за Лавово дању; пут води великим делом кроз шумовите и ретко насељене припетске мочари Полесије и Волинију. Удешина су је била два кратка задржавања у Лунинцу и Сарниу, ради морфолошко-геолошких проматрања као и начина живота становништва. 9. Јуна у Лавову одржана је друга пленарна седница као и седнице секција. Поред тога учесници Конгреса подељени у пет група разгледали су варош. Нарочита пажња била је посвећена разгледању музеја и картографске изложбе Географског Института на Универзитету, коју је приредио проф. Ромер. Од Лавова се за Татру такође путовало знатним делом дању. 10. јуна у Бориславу разгледали су извори нафте и приређене су екскурзије по околини (геолошка и фитогеографска). Истога дана настављен је пут за Татру. Овде је 11. Јуна приређено неколико интересантних екскурзија: глацијално-морфолошка и антропогеографска око Закопана и у долини Бистре, геолошка на глацијална језера Морске Очи и фитогеографска. Све су оне биле врло инстрективне, а нарочито прва коју је водио симпатични ветеран пољских географа проф. Ромер. Учесници свих екскурзија сакупили су се увече у Кузницама где су биле приређене народне игре татранских горштака.

Конгрес је закључен 12. Јуна у Кракову. Поред разгледања града и мањих екскурзија, одржане су седнице секција као и седница делегата. По подне је одржана пленарна седница којом је, после пријема резолуција и после пријема позива наше владе, да се идући конгрес одржи у нашој земљи 1930 године, закључен конгрес.

Ако је главни циљ овако сјајно организоване екскурзије био да учесници конгреса што боље упознају пољску земљу, она се може слободно рећи да је он и постигнут. Али је конгрес и научно врло добро успео, и показао како на високом ступњу стоји географска и етнографска наука код словенских народа. То се јасно манифестовало не само у великом броју него и квалитету научних предавања. У осам научних секција одржано је на седницама у Варшави, Вилни, Лавову и Кракову преко 300 предавања. Расправљани су често врло значајни проблеми и излагани резултати проучавања од општег значаја као и о проучавању словенских земаља и народа. Разумљиво је да је у овако великом броју питања било и ситнијих, од мањег, нарочито од локалног значаја. Поред тога овако велики број предавања, поред сталног екскурзирања, непрекидних промена средине и утисака и стриктно ограниченог времена, прилично је замарао, те кашто и врло интересантна питања нису привукла већу пажњу. При иначе изврсној организацији конгреса могло се уредити да њихов број буде мањи и да она обухвате само проблеме од општијег научног интереса.

Наши делегати и чланови одржали су ова предавања:

1) П. Вујевић: *Répartition géographique des précipitations et le régime pluviométrique dans le Royaume S. H. S.*; 2) Владимир К. Петковић: *Histoire de l'exploration géologique en Serbie*; 3) Б. Ж. Милојевић: *Sur la géographie régionale du littoral et des îles dinariques*; 4) П. С. Јовановић: a) *La glaciation de Jakupca*; b) *Карсни појави у Поречу*; 5) С. М. Милојевић: *Спелеолошка испитивања у Поповом Пољу*; 6) Б. Дробњаковић: *Поглед на етнографске музеје у Краљевини С. Х. С.*; 7) Е. Шневајс: *Данашње стање југословенске етнологије*; 8) В. С. Радовановић: *Јован Цвијић и Српска антропогеографска Школа*; 9) Л. Костић: *Градови у Југославији*; 10) Е. Цветић: *Развитак географске наставе у основној школи*, и 11) С. Станковић: *Sur la distribution géographique des Tricladés d'eau douce dans la Péninsule Balkanique.*

*С. М. Милојевић.*

Београдски скуп географа. 27., 28. и 29. априла 1927. године одржан је у Београду, у Географском Институту Университета, први скуп географа из целе наше земље. На скупу је било око шездесет учесника а дошли су и географи из даљих места, као из Марибора, Љубљане, Сплита, Приједора, Велеса и т. д.; учествовали су скоро сви географи из Београда, и знатан број из ближих места. На томе скупу Географији Београда и околине била су посвећена ова предавања: Др. Сима Милојевић: *Геоморфологија београдског земљишта*; Др. Боривоје Дробњаковић:

*Становништво Београда*; и Г. Емило Цветић: *Територијални развијак Београда од почетка 19. века*. Питања школске Географије расправљали су; Г. Светозар Томић: *Предавање Географије у нашим средњим школама*; Др. Боривоје Ж. Милојевић: *Образовање и усавршавање наставника Географије*; и Г. Димитрије Ђорђевић: *Програм географске наставе у нашим средњим школама*. У циљу побољшања географске наставе изнела су, ради дискусије и пријема, образложене предлоге ова Гг: Новица Шепановић: *Предлог да се у средњим школама географске екскурзије изводе обавезно*; Војислав Младеновић: *Предлог да географска настава у средњим школама буде у рукама сличних наставника*; и Петар Шобајић: *Предлог да се изрази јединственост шетњиологија у географској настави*. Скуп је посетио ове научне установе у Београду: Војни Географски Институт, Метеоролошку Опсерваторију, Ботаничку Башту, Етнографски Музеј и Музеј Српске Земље. Направљена је екскурзија у Земун и околину ради разгледања лесне области, док је екскурзија на Авалу морала изостати. Сви су учесници отишли на гроб Јована Цвијића, где су о Цвијићевом значају говорили Др. Иво Рубић и Др. Роман Савник. Према позиву Др-а Валтера Бохинца, председника Географског Друштва у Љубљани и према једногласној одлуци београдског скупа идући скуп географа одржаће се 1929. године у Љубљани.

Б. Ж. М.

**Скупштина Географског Друштва.** 16. јануара 1928. године, приликом годишњице од смрти Јована Цвијића, одржало је Географско Друштво своју скупштину. Скупштину је отворио дотадашњи подпредседник генерал Г. Стеван Бошковић говором о раду и значају Јована Цвијића. После тога су поднели извештаје: Д-р Боривоје Ж. Милојевић, секретар и уредник „Гласника“ о предавањима у Друштву и публикацијама друштвеним; Г. Емило Цветић, благајник, о стању благајне; и Д-р Илија Синдик, књижничар, о стању књижнице. О раду друштвених одсека у Скопљу и Сарајеву реферисали су Д-р Петар С. Јовановић и генерал у пензији Г. Живан Ранковић. Дотадањој Управи изјављена је захвалност на успешном вођењу послова, и изабрани су чланови нове управе. Према друштвеним правилима нова управа се овако конституисала: председник генерал Стеван Бошковић, начелник Војно-Географског Института; подпредседници Др. Артур Франовић-Гаваци, хонорарни професор Географије на Универзитету у Загребу и Др. Павле Вујевић, професор Метеорологије и Климатологије на Универзитету у Београду; уредник „Гласника“ и „Посебних Издања“ Др. Боривоје Ж. Милојевић, професор Геогра-

фије на Универзитету у Београду; благајник Г. Емило Цветић, професор Географије у Вишој Педагошкој Школи у Београду; секретар Др. Илија Синдик, професор Географије у реалци у Београду; књижничар Др. Сима Милојевић, асистент Географског Института на Универзитету у Београду; и чланови управе: Др. Антон Мелик, доцент Географије на Универзитету у Љубљани; Др. Владимир К. Петковић, професор Геологије на Универзитету у Београду; Г. Владислав Скарић, директор Земаљског Музеја у Сарајеву; Г. Живко Павловић, члан Срп. Краљ. Академије Наука; Др. Јован Ердељановић, професор Етнологије и Етнографије на Универзитету у Београду; Др. Недељко Кошанин, професор Ботанике на Универзитету у Београду; Др. Петар С. Јовановић, в. професор Географије на Философском Факултету у Скопљу; и Г. Светозар Томић, директор III мушке гимназије у Београду.

Б. Ж. М.

**Предавања у Географском Друштву тоном 1927. године.** У 1927. години држана су у Географском Друштву ова предавања: 12. марта, Петар Шобајић: *Дабарско Поље, антропогеографска испитивања*; 9. априла: *Дискусија о програму географске наставе у средњим школама*; 28. маја, Др. Петар С. Јовановић: *Појави карста у Поречу*; 25. јуна, Jules Sion, professeur de Géographie à l'Université de Montpellier: *La France méditerranéenne*; 29. октобра, Петар Шобајић: *Племе Риђани*; 19. новембра, Др. Душан Поповић: *Сеобе Цинцара*; и 31. децембра, Др. Сима Милојевић: *Мелиорације Попова Поља*.

Б. Ж. М.

**Рад Спелеолошке Секције Географског Друштва у 1927. години.** Секција је и ове године продужила рад на проучавању Динарског Карста. Потпомогнути материјално од Српске Краљевске Академије Наука чланови Секције наставили су започета испитивања у Поповом Пољу и Храсном (Херцеговина) и проширили их и на Љубињско Поље.

Досадашњи резултати рада о испитивању пећина, јама и подземне хидрографије у Поповом Пољу и Храсном саопштени су највећим делом у овој свесци „Гласника“. Опште резултате рада саопштено је један члан секције на Конгресу Словенских Географа и Етнографа у Пољској. У седници Географског Друштва од 31. децембра ове године саопштени су такође резултати о проучавању мелиорација Поповог Поља.

Секција је у току године проширена примањем нових чланова: Г. Г. Др. Боривоја Ж. Милојевића, директора Географског Института, Др. Петра С. Јовановића професора философског факултета у Скопљу, Умберта Ђиромете управника

градског музеја у Сплиту и Марка Маргетића професора у Сплиту.

*С. М. Милојевић.*

Рад Одсека Географског Друштва у Скопљу од 1922. до краја 1927. године. У почетку 1922. године осетила се потреба, да се у Скопљу прикупе сви научни радници, који раде на географском и етнографском проучавању Јужне Србије. Прва конференција тих радника одржана је 1. јануара 1922. год. и на њој је изражена жеља да се оснује Географско Друштво у Скопљу, али се није могло доћи до сагласности, да ли оно треба да буде Одсек Географског Друштва у Београду или Научног Друштва у Скопљу. Тек на трећој седници, од 12. марта 1922. год. решено је да то буде Одсек Географског Друштва у Београду и да његов задатак буде да ради на географском и етнографском проучавању Јужне Србије. Са овом одлуком сагласила се и Управа Географског Друштва у Београду својим актом од 25. маја 1922. год. У прво време интересовање за рад Одсека било је доста велико. У њему су сарађивали и негеографи, који су се интересовали географском науком, али доцније њихово интересовање и сарадња све више малаксавају. Тек у току 1927. год. интересовање и рад се повећавају благодаречи придоласку млађих сарадника, свршених бака Скопског Факултета.

Од почетка до краја 1927. године одржана су ова предавања: 15. јануара 1922. г., г. *Сима Тројановић*: *Одолевање српског народа Турцима*; 29. јануара 1922., г. *Тома Смиљанић*: *О архиепископу Јланина Биштре, Кораба, Крчина и Шиголова у вези са хидрографијом*; 4. априла 1922. г. *Тома Смиљанић*: *Важнији резултати антропогеографског истраживања Мијака и Горње Реке*; 2. маја 1922., г. *Д-р Радослав Грујић*: 1) *О најсевернијим сџарим српским насељима у Шишајерској*, 2) *Опажања из Географије и Етнографије на џушу Скопље—Шипић—Кочане—Царево Село*; 16. и 18. маја 1922., г. *Војислав Радовановић*: *Антропогеографија Рајца и Тиквеша*; 23. маја 1922., г. *Војин Хаџи Појовић*: *О преисторијским насељима у околини Скопља*; 14. јуна 1922., г. *Милош Ивковић*: *О географским називима у Јужној Србији*; 11. новембра 1922. год, г. *Д-р Радослав Грујић*: *Историјско етнографска опажања са џуша до Тиквешу*; 3. марта 1923., г. *Д-р Сима Тројановић*: *О сџаашојници на Балканском Полуострву*; 13. маја 1923., г. *Д-р Пећар С. Јовановић*: *О геоморфологији сокобањског басена*; 4. новембра 1923., г. *Д-р Сима Тројановић*: *О размени и новцу*; 30. децембра 1923., г. *Д-р Пећар С. Јовановић*: *Географска средина и човек*; 9. новембра 1924., г. *Д-р Сима Тројановић*: *Сџара штрвина*; 12. новембра 1924., г. *Бенерал г. Стеван Бошковић*: *О изворним геодешким и каршо-*

*графским радовима у Србији*; 11. јануара 1925., г. *Д-р Пећар С. Јовановић*: *Географски положај и значај Скопља*; 26. априла 1925., г. *Д-р Боривоје Ж. Милојевић*: *О 11. међународном географском конгресу у Каиру*; 11. маја 1925., г. *Д-р Симиша Сџанковић*: *О глацијалним живошњским реликцијама на Балканском Полуострву*; 15. маја 1925., г. *Тома Смиљанић*: *О иореклу скопског сџановиштва*; 27. октобра 1927., г. *Д-р П. С. Јовановић*: *О абразионим и флувијалним елементима у рељефу иоречког басена*; 17. новембра 1927. г., г. *Ашанасије Урошевић*: *О антропогеографским истраживањима Горње Мораве и Изморника*.

Поред тога Одсек је приликом прославе тридесетпетогодишњег рада Јована Цвијића одржао свечану седницу 19. октобра 1924. на којој су г. г. *Д-р Сима Тројановић* и *Д-р Петар С. Јовановић* предавали о животу и раду Јована Цвијића; а заједно са Народним Университетом у Скопљу одржао је 30. јануара 1927. год. комеморацију поводом смрти Јована Цвијића на којој су говорили г. г. *Д-р Петар С. Јовановић*, *Д-р Војислав Радовановић* и *Д-р Перо Слијепчевић* о животу и раду Јована Цвијића.

У почетку била је жеља да Одсек издаје свој часопис, који би поред научних радова на испитивању Јужне Србије и популарисао науку. Али ова се жеља није могла остварити због оскудице у материјалним средствима.

У 1922. години у Одсеку је било 24; 1923. 16; 1923. 13; 1925. 22; а 1926. године 29 чланова. Поред тога г. *Димитрије Божијевић* уписао се за члана добротвора Географског Друштва. Укупно примање Одсека било је 1546.75 дин.; а издавање 754.15 дин. Према томе на крају 1927. г. Одсек располаже са готовином од 792.50 динара.

У почетку су Одсеком управљали: председник г. *Д-р Сима Тројановић* и секретар г. *Војислав Радовановић*. Када је 11. новембра 1922. г. *В. Радовановић* отишао из Скопља, изабран је за секретара г. *Д-р П. С. Јовановић*. После одласка из Скопља и г. *Симе Тројановића*, изабрана је 15. маја 1925. год. нова Управа у којој су: председник г. *Д-р П. С. Јовановић*, секретар г. *Д-р Бранко Гранић* и благајник г. *Тома Смиљанић*.

*П. С. Јовановић.*

**Delovanje Geografskog Društva (Ljubljana) v l. 1927.** Bilo je 5 društvenih sej in 1 obični zbor. Dne 2. junija je predaval dr. Steinböck o *Grönlandu* v veliki unionski dvorani. V januarju je izišla 2. številka l. 1926 *Geografskoga Vestnika*, v maju pa 3/4 številka istoga letnika.

*A. Melik.*

Географска предавања на Универзитету у Београду, Загребу, Љубљани и Скопљу током 1927. год. *Универзитет у Београду.* Ре-